

Poticanje ravnomjernog razvoja komunikacija u cijeloj Hrvatskoj

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) je nacionalno regulatorno tijelo za obavljanje regulatornih i drugih poslova u području elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga. HAKOM je osnovan i ustrojen na temelju Zakona o elektroničkim komunikacijama i djeluje u skladu sa Zakonom o elektroničkim komunikacijama (ZEK) i Zakonom o poštanskim uslugama (ZOPU). Osnivač HAKOM-a je Republika Hrvatska (RH), a HAKOM za svoj rad odgovara Hrvatskom saboru. Osnovna nadležnost HAKOM-a je reguliranje tržišta elektroničkih komunikacija i tržišta poštanskih usluga u RH. Isto tako, HAKOM gospodari, upravlja i nadzire upotrebu radiofrekvencijskog spektra kao prirodno ograničenog općeg dobra od interesa za RH. Temeljem svojih nadležnosti HAKOM planira, dodjeljuje i nadzire uporabu radiofrekvencijskog spektra primjenom načela objektivnosti, razvidnosti, razmjernosti i nediskriminacije te usklađivanjem radijskih frekvencija na europskoj razini. Time je omogućena primjena komunikacijskih mreža uz uporabu radiofrekvencijskog spektra za potrebe razvoja tržišnih usluga elektroničkih komunikacija, potrebe državnih službi i nacionalne sigurnosti, bez neželjenih smetnji i zlouporaba.

ANALIZOM DO PROCJENE DJELOTVORNOSTI TRŽIŠNOG NATJECANJA

HAKOM utvrđuje tržišta podložna prethodnoj regulaciji, provodi analizu tržišta elektroničkih komunikacija, koja se sastoji od određivanja mjerodavnog tržišta i procjene postojanja djelotvornog tržišnog natjecanja. Ukoliko se procjeni da ne postoji djelotvorno tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu, HAKOM određuje jednog ili više operatora sa značajnom tržišnom snagom te navedenim operatorima HAKOM određuje regulatorne obveze. Isto tako, HAKOM nadgleda provođenje regulatornih obveza od strane operatora sa značajnom tržišnom snagom.

Preporuka Europske Komisije (EK) (2007/879/EC) o mjerodavnim tržištima na području elektroničkih komunikacija podložnima prethodnoj regulaciji sadrži 7 mjerodavnih tržišta, podložnih prethodnoj regulaciji na kojima ne postoji obveza provođenja testa tri mjerila, kojim se dokazuje potreba za prethodnom

regulacijom. Nacionalna regulatorna tijela mogu regulirati i tržišta koja nisu sastavni dio važeće Preporuke o mjerodavnim tržištima, ali na način da dokažu da su na tim tržištima istodobno zadovoljena tri mjerila (test tri mjerila), kojima se dokazuje potreba za prethodnom regulacijom. Nacionalna regulatorna tijela većinom reguliraju tržišta koja su dio preporuke, dok potreba za regulacijom ostalih tržišta ovisi o nacionalnim posebnostima.

HAKOM je u srpnju 2009. godine dovršio analize 5 mjerodavnih tržišta, koja su dio preporuke EK, i analize na 4 mjerodavna tržišta, koja nisu sastavni dio navedene preporuke. Vijeće HAKOM-a je donijelo odluke kojima se određuju operatori sa značajnom tržišnom snagom na 5 mjerodavnih tržišta, koja su sastavni dio Preporuke i regulatorne obveze operatora sa značajnom tržišnom snagom, dok je na preostala 4 mjerodavna tržišta HAKOM zaključio da postoji djelotvorno tržišno natjecanje. HAKOM će nastaviti analizirati tržišta koja su dio preporuke, kao i ostala tržišta koja nisu dio preporuke,

HAKOM će osobito poticati:

- » tržišno natjecanje u ponudi komunikacijskih usluga
- » stalan rast i brzo uvođenje suvremene komunikacijske tehnologije
- » stabilnu, interoperabilnu i pouzdanu komunikacijsku infrastrukturu
- » pristupačnu ponudu komunikacijskih usluga hrvatskim korisnicima
- » učinkovitu uporabu spektra
- » ubrzani rast širokopojsasnih proizvoda i usluga
- » porast pouzdanosti komunikacija u kriznim situacijama
- » daljnji razvoj hrvatskog gospodarstva

a u svrhu daljnje liberalizacije tržišta elektroničkih komunikacija u RH. U zadnjem tromjesečju 2009. godine započeo je proces analiza tri mjerodavna tržišta vezana za usluge iznajmljenih vodova na maloprodajnoj i veleprodajnoj razini.

SUDJELOVANJE U RADU TIJELA EU

HAKOM redovito sudjeluje u radu tijela Europske Unije (EU) kako bi pratio razvoj tržišta, osigurao interese RH, razmjenjivao informacije i iskustva, stjecao nova znanja, na vrijeme prepoznao regulatorne, tehnološke i tržišne izazove, uočavao i primjenjivao najbolja iskustva. Dokaz za to je i uspješno zatvaranje Poglavlja 10 „Informacijsko društvo i mediji“ u postupku pridruživanja RH EU, gdje je HAKOM dokazao usklađenost našeg zakonodavstva u području elektroničkih komunikacija s EU.

HAKOM je zajedno s Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture (MMPI) izradio dvadesetak pravilnika kao podzakonskih akata na osnovi ZEK-a, i pokazao kako ide u korak s primjenom najbolje regulatorne prakse u EU, čemu je svakako pridonijela kontinuirana suradnja s europskim regulatorima, kao i s ostalim interesnim skupinama i organizacijama u sektoru na međunarodnoj razini.

HAKOM će u sljedećoj godini na tržištu elektroničkih komunikacija posebnu pozornost posvetiti stvaranju regulatornog okruženja, koje će omogućiti i potaknuti ulaganje i uvođenje novih rješenja. Pri tome će osobito voditi računa o poticanju ravnomjernog razvoja na način da elektroničke komunikacije budu jednako dostupne svim građanima RH, bez obzira na mjesto na kojem oni žive.

U 2010. godini HAKOM će se naročito usredotočiti na:

- » nadgledanje provođenja regulatornih obveza operatora sa značajnom tržišnom snagom s naglaskom na određivanje razumnih cijena veleprodajnih usluga po kojima HT mora ponuditi usluge na veleprodajnim širokopojasnim tržištima
- » definiranje procesa izmjene standardnih ponuda i procesa kontrole usklađenosti cijena usluga s regulatornim obvezama koje su određene operatorima sa značajnom tržišnom snagom
- » osiguranje što uspješnije suradnje s operatorima kojima je određena obveza troškovnog računovodstva i/ili računovodstvenog razdvajanja
- » pronalaženje optimalnog pristupa izgradnji troškovnih modela uvažavajući zahtjeve tržišta, kao i stvarne mogućnosti operatora da dostavi tražene podatke
- » poboljšanje postupka javne rasprave vezane za analize tržišta i/ili testa tri mjerila
- » poboljšanje izrade izvješća o pregledu tržišta
- » javne objave pojmovnika s detaljnim objašnjenjima pojedinih pokazatelja

Telekomunikacije za zelene gradove

PRIPREMIO: Stanislav Marušić

U studenom se u Stockholmu održala konferencija Eurocities 2009 u kojoj Ericsson ima značajnu ulogu te se predstavio nizom aktivnosti. Istraživanja pokazuju da ICT ima glavnu zaslugu za bolju kvalitetu života građana i održiva rješenja u gradovima. Tako su studije došle do podataka da ICT može smanjiti globalnu emisije ugljikovog dioksida za 15% do 2020. godine. Ericsson vjeruje da, uz inovacijski pokretan program vezan uz klimu, smanjenja mogu biti i veća. Suvremena

ICT rješenja, od obrazovnih i informatičkih do zdravstvenih i transportnih usluga mogu omogućiti pristup do vitalnih usluga bez štetnih utjecaja na okoliš. ICT aplikacije iz područja sigurnosti, edukacije, energetske i zdravstvenog sektora na konferenciji su obrađene iz perspektive 2020. godine.

Mogućnosti gradskih transportnih sustava i usluga imaju važan utjecaj na atraktivnost grada ili regije, u području poslovanja ili za građane. Učinkovitost, troškovi i utjecaj na okoliš glavni su zahtjevi kada se određuju ciljevi rješenja za gradski prijevoz. Suvremene

telekomunikacijske usluge imaju značajan doprinos u rješavanju ovih zahtjeva. Ovo se posebice odnosi na osiguravanje fiksnog i mobilnog širokopojasnog pristupa domovima i glavnim točkama okupljanja građana što uklanja razloge za putovanjima. Drugo važno područje je uspostava inteligentnih transportnih sustava (ITS) i usluga uz pomoć komunikacija na način da se povežu infrastruktura, vozila i putnici. U ITS području na konferenciji je posebna važnost posvećena naplati korištenja cesta, informacijama vezanim uz javni transport i putne karte, upravljanju prometom te električnim vozilima.